

LIETUVOS RESPUBLIKOS

MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 5¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktas leidžia aplinkos ministru tirtinant Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės (toliau – Taisyklės) nustatyti draudžiamus ir leidžiamus naudoti medžioklės įrankius. Toks reguliavimas yra ydingas dėl dviejų priežasčių:

pirma, iš Konstitucijos kyla reikalavimas, kad esminės ūkinės veiklos sąlygos, ūkinės veiklos laisvės ribojimas turi būti įtvirtintas ne žemesnės galios nei įstatymas teisės akte. Konstitucinis Teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad pagal Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalį laiduojama ūkinės veiklos laisvė nėra absoliuti. Valstybė, vykdydama iš Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalies ir 54 straipsnio kylančią pareigą reguliuoti su gamtos išteklių naudojimu susijusią ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, be kita ko, būtų užtikrinta natūralios gamtinės aplinkos apsauga ir racionalus gamtos išteklių, įskaitant gyvūniją, naudojimas, gali ir turi nustatyti ir medžioklės kaip ūkinės veiklos apribojimus. Pagal Konstituciją apribojimai, kuriais daromas esminis poveikis medžioklei kaip ūkinei veiklai, turi būti nustatyti tik įstatymu. Pagal konstitucinį teisinės valstybės principą ir Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies nuostatą „valdžios galias riboja Konstitucija“ neleidžiama poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykių, kurie pagal Konstituciją turi būti reguliuojami įstatymais, taigi Seimas negali pavesti Vyriausybei ar ministerijoms, kitoms institucijoms reguliuoti šių santykių poįstatyminiais aktais. (plg. Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas, Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 3 d. nutarimas). Neabejotina, kad medžioklės įrankių nustatymas, vienus leidžiant, o kitus – ne, yra esminė medžioklės, kaip ūkinės veiklos sąlyga, kuri turi būti apibrėžta įstatymu. Dėl to abejotina, ar Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės neprieštarauja Konstitucijai ta apimtimi, kiek jos šiuo metu nustato medžioklės įrankių sąrašą, uždraudamos medžioklėje naudoti sąraše nesančius įrankius;

antra, medžioklės įrankių tvirtinimo galimybė aplinkos ministru pasirašant Taisyklės sukuria sąlygas ministru vienasmeniškai patvirtinti visuomenėje neišdiskutuotus ir prieštaringai vertinamus bei visuomenei nepriimtinus medžioklės įrankius. Tokia galimybė neatitinka ūkinės veiklos reguliavimui taikomų skaidrumo bei viešumo standartų.

Dėl to šio įstatymo tikslas – nustatyti, kad medžioklėje leidžiamų naudoti įrankių baigtinis sąrašas būtų tvirtinamas ne vienasmeniškai priimamomis Taisyklėmis, bet įstatymu, laikantis maksimalių skaidrumo ir viešumo standartų.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo nariai registravę šį projektą.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu leidžiamų naudoti medžioklėje įrankių sąrašas yra tvirtinamas ministro įsakymu nustatant Taisyklės ir medžiojant leidžiama naudoti šiuos įrankius:

1) ilgusius graižtvinius ir lygiavamzdžius ginklus su optiniais taikikliais ar be jų; B ir C kategorijų trumpuosius šaunamuosius ginklus (tik tuo atveju, kai, siekiant nutraukti kančias, pribaigiamas sužeistas medžiojamasis gyvūnas);

2) tinklus, graibštus, gaudykles, užtikrinančias gyvo ir nesužeisto gyvūno pagavimą;

3) selektyvius spąstus, užtikrinančius staigią pagauto gyvūno žūtį.

2022 m. įsigaliojus Taisyklių pakeitimui taip pat būtų leidžiama naudoti durklus, lankus bei būtų išplėstos trumpųjų šaunamųjų ginklų naudojimo galimybės.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Priėmus siūlomus įstatymo pakeitimus, aplinkos ministras neturėtų teisės tvirtinti leidžiamų naudoti medžioklėje įrankių sąrašo. Baigtinis sąrašas būtų tvirtinamas Seimo priimtu įstatymu ir kiekvieną kartą, kai būtų norima šį sąrašą išplėsti, būtų užtikrintas deramas konsultavimasis su visuomene, skaidrumas bei viešumas, o taip pat išvengta vienasmenio sprendimų priėmimo.

Į įstatymą siūloma perkelti tą medžioklės įrankių sąrašą, kuris buvo naudojamas iki š. m. gegužės 8 d.: Medžiojant būtų leidžiama naudoti šiuos įrankius:

1) ilgusius graižtvinius ir lygiavamzdžius ginklus su optiniais taikikliais ar be jų; B ir C kategorijų trumpuosius šaunamuosius ginklus (tik tuo atveju, kai, siekiant nutraukti kančias, pribaigiamas sužeistas medžiojamasis gyvūnas);

2) tinklus, graibštus, gaudykles, užtikrinančias gyvo ir nesužeisto gyvūno pagavimą;

3) selektyvius spąstus, užtikrinančius staigią pagauto gyvūno žūtį.

Kadangi įstatyme siūlomas įtvirtinti įrankių sąrašas yra baigtinis, kiti įrankiai, kaip antai durklai, lankai, medžioklėje negalėtų būti naudojami.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių priėmus pataisas nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Pataisos neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įgyvendinimas neturės įtakos medžioklės ūkiui, nes šiuo metu taikomi analogiškas medžioklėje leidžiamų įrankių sąrašas.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus šias pataisas kitų įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Taip.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Teikiamas projektas atitinka Europos žmonių teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Priėmus šias pataisas aplinkos ministras privalės pateisti Taisykles.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Medžioklė, medžioklės įrankis.

15. kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Seimo nariai

Arvydas Nekrošius
Agnė Širinskienė